

Tingvoll kommune

Økokommunen –
bedre løsninger for mennesker og miljø

Arkiv: 002
Arkivsaksnr: 2014/639-41
Saksbehandler: Olaug Haugen

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret	61/2015	29.10.2015

Styringssignal til sonderingsutval i arbeidet med kommunereforma

Saksopplysninger

Kommunestyret i Tingvoll fattet slikt vedtak i sak om kommunereform den 01.10.15

«1. Kommunestyret i Tingvoll oppnevner følgende sonderingsutvalg i arbeidet med kommunereform på Nordmøre:

- Ordfører
- Varaordfører
- Gruppeleder for opposisjonens største parti
- En hovedtillitsvalgt
- Rådmann

2. Tema for sonderingene framgår av Orkide sitt notat vedlagt denne saken. Sonderingene starter opp umiddelbart.

3. Kommunestyret skal ha informasjon på hvert kommunestyremøte i forhandlingsperioden om arbeidet.

4. Sonderingsutvalget har ingen besluttende myndighet.

5. Forhandlingsresultat skal legges fram for formannskapet og kommunestyret før lokal rådgivende folkeavstemming.

6. Kommunestyret bestemmer strukturalternativ for lokal rådgivende folkeavstemming

7. Lokal rådgivende folkeavstemming om kommunereformen i Tingvoll avholdes i april 2016.

8. Styringssignaler for sonderingsutvalget behandles på kommunestyret sitt møte den 29.10.15 «

Med utgangspunkt i siste punkt i vedtaket fremmer administrasjonen en skisse til ramme for sonderingsutvalget

Utfordringen er både å finne de viktige temaene for sonderinger mellom aktuelle samanslåingskommuner, identifisere om det er noen punkt som er særskilt viktige for

Tingvoll, og å finne ei « timing » som er i tråd med de andre kommunene sine interesser og framdrift.

Vi har fått bistand fra prosjektleder i Orkide i denne saka, som har full oversikt over rammer og framdrift i de andre Nordmøreskommunene.

Vurdering

De utvalgene som kommunene nedsetter, får en veldig viktig rolle i å beskrive hva en ny kommune kan være og hvordan den kan se ut. For å lykkes med slike samtaler er det viktig at man innledningsvis avklarer kjøreregler, innhold og framdrift for samtalen, før man kommer til saken.

Dette stiller krav til det mandatet kommunestyret gir sonderings/forhandlingsutvalget. Dersom utvalgene stiller med mandat på ulikt nivå kan det påvirke videre prosess og forankring. I noen tilfeller kan det være nødvendig å gå tilbake til kommunestyret og be om en utvidelse eller justering av mandatet for å sikre at alle stiller på like fot. Kommunene som nedsetter forhandlingsutvalg bør gi dem fullmakt til å forhandle til og med en intensjonsavtale, og presiserer på hvilke punkt i prosessen de skal rapportere tilbake til kommunestyret. Dette gir føringer for fremdriftsplanen i diskusjonene. For sonderingsutvalg må man avklare hvor grensene for den prosessen går, og når utvalget evt. skifter status til forhandlingsutvalg.

Forhandlingsform og spilleregler

- Avklaring: Har utvalgene sammenlignbare mandat og sammensetning?
 - Eksempel 1: Noen forhandlingsutvalg stiller med eksplisitte fullmakter til å fortsette forhandlingene selv om enkeltkommuner faller fra eller andre kommer til underveis i arbeidet.
 - Eksempel 2: Noen forhandlingsutvalg gir møterett til hovedtillitsvalgt for å sikre informasjon, men tillitsvalgte får først andre rettigheter i møtet på det stadium det blir nødvendig for å ivareta ansattes rettigheter i en konkret sammenslåingsprosess
- Rolleavklaring: Skal man ha møteledelse på omgang, eller skal man bruke en uavhengig prosessleder? Hvilken rolle har de administrative deltagerne i forhandlingsutvalget; hvordan ser man på det å hente inn spesialkompetanse underveis?
- Møteform: Skal man møtes på et fast sted/nøytral grunn, eller skal det gå på omgang mellom kommunene å være vert? Avhengig av hvilken fase diskusjonene er i, kan man vurdere å bruke lunsj til lunsj-samlinger eller hyppige, regelmessige møtepunkt.
- Informasjon fra møtet: Det er svært viktig at forhandlingsutvalgene informerer sine innbyggere og politikere koordinert, på samme måte og på lik tid i prosessen. Hvert møte bør avsluttes med: «hva sier vi om dette møtet etterpå, og hvordan?». Interesse fra media er høyst legitim, og kan for eksempel håndteres ved at man gir en felles briefing for media etter møtet/samlingen. I noen tilfeller kan det være relevant å gi media rom til å være til stede underveis. Det krever en felles forståelse av åpenhet i prosessen, og utvalgene må ha mandat som beskriver hva de kan si noe om i media.

Innhold i samtalen

I felles prosessplan for Nordmørskommunene er det beskrevet stikkordsvis hva en intensjonsavtale kan inneholde. Det gir også en grei ramme for samtalene:

- Plattform for samarbeidet – hvilke verdier møter vi hverandre med?
- Hovedmål og delmål ved sammenslåingen – hva ønsker man å oppnå? Eks: Mål for kvalitet, effektivisering eller områder man vil styrke i ny kommune
- Kommunnavn og kommunevåpen
- Organisering: Kommunesenter – organisasjonsprinsipp - funksjonsdeling
- Geografisk plassering av tjenester i kommunen – eks. skolestruktur, barnehage, sykehjem, servicekontor, legekantor
- Ambisjoner i evt. regional arbeidsdeling/nye oppgaver
- Kommuneøkonomi: Avklare håndtering av formue, gjeld, eiendomsskatt
- Hvordan følges kommunalt ansatte opp (overtallighet)?
- Tidsplan: Dato for innbyggerhøring/kommunestyrevedtak/ny kommune

I tillegg ser vi at noen kommuner rundt oss har tatt opp temaet

- Behov for grensejusteringer

Motivasjon

Når kommunestyret fatter beslutning om hvilke alternativer man skal gå videre med, er det også viktig at kommunestyret har klare oppfatninger om hvorfor det er ønskelig med en større kommune og hva en vil oppnå:

Hvilken motivasjon går en kommune inn i forhandlinger med:

- Er det for å få bedre tjenestetilbud?
- Et styrket folkestyre ?
- Et sterkere fagmiljø innen ulike områder?
- Er det for å bli en mer attraktiv kommune som kan tiltrekke seg flere arbeidsplasser?
- Få en bedre infrastruktur i regionen?
- Bli mer slagkraftig regionalt og nasjonalt?

Det er viktig at kommunene er klar over egne sterke og svake sider når en velger sammenslåingspartnere. Dette gjør det lettere å gå inn i en vurdering av hvordan en kan bli sterkere sammen.

Når motivasjonen for hver kommune er kjent, vet også de andre kommunene hva som er viktig for motparten og har bedre grunnlag for å opptre med respekt for hverandre i den videre prosessen. Det er også et nødvendig grunnlag for å tegne et målbilde for den nye kommunen.

En mulig tilnærming er å begrense første beskrivelse til kjente fakta i dagens situasjon, slik at alle har dette klart for seg. Dernest kan man sette opp et sett med mulige bilder av den fremtidige nye kommunen og invitere forhandlingsutvalgene til å diskutere realisme og styrker og svakheter med hvert av bildene. Nordmøre Regionråd – ORKidé gjennomfører en fremtidsanalyse på overordnet nivå for hele regionen, og den kan brukes som et av flere grunnlag for å vurdere den nye kommunen i det lange perspektivet.

I arbeidet med kommunereformen på Nordmøre er det fra Telemarksforskning gjennomført 4 delutredninger. Jfr forrige sak på samme tema.

I den fasen som arbeidet med kommunereform er i nå, er det begrenset hvor mye tid en har til utredningsarbeid. Nå vil mye handle det om å avgrense alternative sammenslåingsalternativ, og forhandle konkret med disse. Dette er i stor grad en politisk prosess.

Ønsker for den nye kommunen

Kommuner som har gjennomført kommunesammenslåinger har greid å sannsynliggjøre at en sammenslåing vil bidra til en positiv utvikling for hele den nye kommunen. Her må en gå tilbake og se hvilke innspill innbyggere, næringslivet og frivillige har gitt tidligere. Jo flere vanskelige spørsmål som kan avklares tidlig i prosessen, desto bedre. Innbyggerne må få så klare svar som mulig på de spørsmålene de har om hvordan den nye kommunen vil se ut. Folk vil vite hva som skjer med sitt lokalmiljø og sitt nærområde. Hva skjer med skolen, og med kulturhuset?

Ved sammenslåingen mellom Mosvik og Inderøy kom innbyggernes ønsker fram gjennom folkemøter og spørreundersøkelse. Dette bidro til å avklare spørsmål som innbyggerne var spesielt opptatt av. Innbyggernes ønsker ble tatt hensyn til i en avtale mellom kommunene, og dette kan ha vært avgjørende for utfallet av prosessen.

Innbyggerne er ofte opptatt av hva som skjer med det «gamle» kommunesenteret. I flere av de frivillige sammenslåingene er det blitt satset spesielt på stedsutvikling i det «gamle» kommunesenteret, og tjenester for hele den nye kommunen er blitt samlokalisert her.

Framdriftsplan

Forankring og kommunikasjon er erfaringsmessig viktige suksessfaktorer. Kommunene bør tidlig lage en overordnet framdriftsplan som kan justeres underveis. Dette er laget av Orkide, og ble behandlet i formannskapene 31.08.15, og var grunnlaget for kommunestyret i Tingvoll sin behandling av saken den 01.10.15. Det bør også lages en kommunikasjonsplan.

Kommunikasjonsplanen bør sikre god kommunikasjon gjennom hele prosessen, både med ansatte og innbyggerne. Kommuner som vurderer sammenslåing, bør bli enige om et likt kommunikasjonsopplegg, slik at alle involveres på samme måte.

Hvordan kommunen legger opp den videre prosessen, vil være avhengig av hvor mange alternativer kommunestyret vil gå videre med.

Kristiansund kommune har i sitt vedtak i tilsvarende sak sagt følgende i pkt 3 og 4 « Snarest mulig etter at sluttrapporten fra Telemarksforskning er framlagt 5. november gjør bystyret et retningsvalg i kommunereformarbeidet og inviterer aktuelle kommuner til forhandlinger» «For en periode begrenset til 15 januar 2016 kan andre kommuner som selv ønsker det, melde seg på samarbeidsforumet»

Averøy kommune har i formannskaapets vedtak 19.10 fattet følgende pkt om aktuelle kommuner « Kommunestyret gir forhandlingsutvalget mandat til å forhandle frem en intensjonsavtale som grunnlag for å vurdere kommunesammenslåing med Kristiansund, Gjemnes, Eide, Tingvoll, Halså, Smøla og Aure....»

Gjemnes kommune har et kommunestyrevedtak fra tidligere som peker på evt. sammenslåing med en by + 4 landkommuner.

Kommunestyret i Tingvoll har avgrenset utredningene av kommunereformen til 5 alternativer. I dette saksframlegget foreslår rådmannen en ytterligere avgrensing til 4 alternativer, og det er Nordmøre som **en** kommune som er tatt ut. Grunnen til dette er at det ikke er et realistisk alternativ lenger når flere kommune på Nordmøre ikke ønsker denne løsningen.

Økokommunevurdering:

Dersom innstillingen vedtas, vil denne saken ha

positiv	☐	<i>Evt. merknader:</i>
nøytral	☒	
negativ	☐	

effekt på kommunens arbeid som økokommune.

Rådmannens innstilling

Kommunestyret gir sonderingsutvalget følgende rammer for innholdet i sonderingene.

1. Innhold i samtalene

- Plattform for samarbeidet – hvilke verdier møter vi hverandre med?
- Hovedmål og delmål ved sammenslåingen – hva ønsker man å oppnå? Eks: Mål for kvalitet, effektivisering eller områder man vil styrke i ny kommune
- Kommunnavn og kommunevåpen
- Organisering: Kommunesenter – organisasjonsprinsipp - funksjonsdeling
- Geografisk plassering av tjenester i kommunen – eks. skolestruktur, barnehage, sykehjem, servicekontor, legekantor
- Ambisjoner i evt. regional arbeidsdeling/nye oppgaver
- Kommuneøkonomi: Avklare håndtering av formue, gjeld, eiendomsskatt
- Hvordan følges kommunalt ansatte opp (overtallighet)?
- Tidsplan: Dato for innbyggerhøring/kommunestyrevedtak/ny kommune

2. Kommunestyret gir sonderingsutvalget fullmakt til å sondere med følgende kommunealternativer Jfr utredningene:

Tingvoll, Averøy, Gjemnes, Kristiansund

Tingvoll, Averøy, Gjemnes, Kristiansund, Halså, Smøla, Aure

Tingvoll, Sunndal, Nesset

Sonderingsutvalget har mulighet til å utarbeide intensjonsavtaler selv om enkeltkommuner faller fra underveis.

3. Sonderingsutvalget skifter rolle til forhandlingsutvalg når en har avklart de to mest realistiske kommunestrukturalternativene, i tillegg til 0-alternativet. Dette beslutter kommunestyret i Tingvoll.
4. 0-alternativet med Tingvoll som egen kommune utredes
5. Det etableres spilleregler for sonderingene i tråd med det som er tatt opp i rådmannens saksframlegg.

Behandling i Kommunestyret - 29.10.2015

Lars Jostein Holten, Sp la fram følgende forslag til tillegg under mandatet:
Sterk vekt på lokal styring og engasjement.

Det ble stemt over forslaget som fikk 7 stemmer mot og 17 for. Tillegget ble vedtatt.

Nina Vågen Roaldset, Ap la fram felles forslag fra AP, SP og MDG:

Pkt 2 – siste setning endres til:

Sonderingsutvalget har mulighet til å utarbeide intensjonsavtaler selv om enkeltkommuner faller fra eller kommer til underveis.

Det ble stemt over forslaget som ble vedtatt mot 1 stemme.

Vedtak:

Kommunestyret gir sonderingsutvalget følgende rammer for innholdet i sonderingene.

1. Innhold i samtalene

- Plattform for samarbeidet – hvilke verdier møter vi hverandre med?
- Hovedmål og delmål ved sammenslåingen – hva ønsker man å oppnå? Eks: Mål for kvalitet, effektivisering eller områder man vil styrke i ny kommune
- Kommunnavn og kommunevåpen
- Organisering: Kommunesenter – organisasjonsprinsipp - funksjonsdeling
- Geografisk plassering av tjenester i kommunen – eks. skolestruktur, barnehage, sykehjem, servicekontor, legekantor
- Ambisjoner i evt. regional arbeidsdeling/nye oppgaver
- Kommuneøkonomi: Avklare håndtering av formue, gjeld, eiendomsskatt
- Hvordan følges kommunalt ansatte opp (overtallighet)?
- Tidsplan: Dato for innbyggerhøring/kommunestyrevedtak/ny kommune
- Sterk vekt på lokal styring og engasjement.

2. Kommunestyret gir sonderingsutvalget fullmakt til å sondere med følgende kommunealternativer Jfr utredningene:

- Tingvoll, Averøy, Gjemnes, Kristiansund
- Tingvoll, Averøy, Gjemnes, Kristiansund, Halså, Smøla, Aure
- Tingvoll, Sunndal, Nesset

Sonderingsutvalget har mulighet til å utarbeide intensjonsavtaler selv om enkeltkommuner faller fra eller kommer til underveis.

3. Sonderingsutvalget skifter rolle til forhandlingsutvalg når en har avklart de to mest realistiske kommunestrukturalternativene, i tillegg til 0-alternativet. Dette beslutter kommunestyret i Tingvoll.
4. 0-alternativet med Tingvoll som egen kommune utredes
5. Det etableres spilleregler for sonderingene i tråd med det som er tatt opp i rådmannens saksframlegg.